

УДК 371.2

Надія Біловол,

*директор КЗ «Верхньокам'янська загальноосвітня
школа І-ІІ ступенів» Званівської сільської ради
Бахмутського району Донецької області*

ОНОВЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Верхньокам'янська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів до початку повномасштабного вторгнення – сучасний загальноосвітній заклад, обладнаний новітніми засобами навчання, підключений до дротової мережі «Інтернет», WI-FI, до якого мають доступ усі учасники освітнього процесу. Тут працюють кваліфіковані досвідчені педагоги, які досконало володіють сучасними інтерактивними технологіями навчання, що відповідають індивідуальним особливостям кожного здобувача освіти. Налагоджені партнерські стосунки з батьками учнів. Усе це дає змогу забезпечувати достатній рівень надання освітніх послуг. Основна виховна місія школи – виховання національної гідності та самосвідомості.

З 24.02.2022 через початок війни заклад перейшов на дистанційну організацію освітнього процесу відповідно до Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом МОН України від 25.04.2013 № 466 [1] та інших нормативних актів. Це зумовило пошук нових освітніх технологій.

У 2023-2024 навчальному році освітній процес продовжуємо вдосконалювати. У цьому суттєво допомагає підвищення кваліфікації при Донецькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, Академії цифрового розвитку, де 9 учителів закладу підвищили свою майстерність. Набуті професійні навички дозволили більш якісно організувати дистанційне навчання.

Заняття проводяться за розкладом, затвердженим педагогічною радою.

Час початку кожного уроку чітко визначено розкладом дзвінків. Залишили тривалість уроку – 35, 40 і 45 хв. Закінчення заняття вчителі планують самостійно, залежно від форми –

синхронної чи асинхронної, санітарних норм, безпекової ситуації та ін. Так учитель може 15-20 хв. уроку провести синхронно, а решту 25-30 хв. використати для асинхронного виконання здобувачами освіти завдань. У цей же час учитель може здійснювати індивідуальну роботу з надолуження освітніх втрат, корекції знань учнів. У закладі затверджено й оприлюднено правила поведінки під час повітряної тривоги – учні виконують рекомендації своїх батьків, за потреби залишають урок або продовжують навчання зі сховища.

Освітній процес організовано за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу: уроки в синхронному режимі проводяться переважно в Google Meet, завдання викладаються на платформі «Нові знання», використовуються можливості Google Classroom, Viber, Всеукраїнської школи онлайн. Кожен учитель створив покликання в Google Meet для проведення навчальних занять у всіх класах, де він викладає. Це зручно як учням, так і адміністрації. На сьогоднішній день 100% учителів закладу забезпечені ноутбуками, а 70% учнів мають комп'ютери або планшети, решта – телефони.

Найбільш ефективними для якісного проведення занять, організації зворотного зв'язку виявилися інтерактивна дошка «Jamboard»; програма «Storyboard that», призначена для створення коміксів до літературних творів; голосові та відеоповідомлення з монологічними висловлюваннями полемічного характеру, що сприяють розвитку критичного мислення, уміння доводити власну думку, аргументувати її; мовні онлайн-тренажери для вдосконалення орфоепічних навичок, орфографічної грамотності, запам'ятовування правил і мовних кліше.

Ефективною є організація онлайн-взаємодії учнів за допомогою додатків «Google», зокрема «Google Classroom»; відеододатків до підручників англійської мови, математики, фізики, біології (підручник + відеододаток «Англійська мова», «Відеододатки до уроків фізики» та ін.); інтерактивних можливостей PowerPoint; використання графічного редактора «Paint» і Word; навчання через відео та ігрові вправи на Learningapps.

Використання онлайн-додатків на платформі «Learn English kids», інтерактивне самонавчання за концепцією «перевернутий урок», практика говоріння з носіями англійської, STEM-проекти, використання пакету «Підручник + доступ до онлайн-платформи», самостійне навчання на інтерактивній платформі з відео- та аудіороз'ясненнями, лексичним тренажером та захопливими завданнями, ігри на сайті learningapps.org, відеоігри, пальчикова гімнастика забезпечують якісне і результативне проведення уроків англійської та української мов.

Для проведення контролю у вигляді тестування використовуємо платформу «На Урок» в режимі певного обмеженого часу з перемішаними питаннями та закритими відповідями. Широко практикуються голосові, відеоповідомлення учнів про результати самоосвітньої та індивідуальної діяльності. Учнівські проекти, творчі роботи, презентації, флешмоби, челенджі стали звичною форою зворотного зв'язку.

Через посттравматичний стресовий розлад учнів, спричинений початком повномасштабного вторгнення країни-агресорки, істотно зросла роль педагогічних працівників, які можуть надавати першу психологічну допомогу всім учасникам освітнього процесу. Перша психологічна допомога – це сукупність заходів загальнолюдської підтримки та практичної допомоги ближнім, які відчувають емоційне напруження та страждання. Таку допомогу може надавати не лише практичний психолог, а й учитель, ознайомлений із правилами надання першої психологічної допомоги. Відповідно до рекомендацій МОН України у закладі було запроваджено «психологічні хвилинки», які допомагають здобувачам освіти впоратися зі стресом та його наслідками, емоційно налаштуватися на урок, на плідну роботу. Дихальні техніки для зняття стресу та панічних атак, музична терапія, психогімнастичні вправи, тілесні техніки боротьби зі стресом, вправи на зняття м'язового напруження, ізотерапія створюють сприятливу атмосферу, яка дозволяє дітям розслабитися, зняти емоційне напруження, відновити почуття безпеки та психоемоційного комфорту.

З 01.09.2022 р. у закладі розпочалася робота з електронним журналом на платформі «Нові знання». Незважаючи на її

недосконалий функціонал, педагогічний колектив продовжує на ній працювати. Електронний журнал дозволяє не лише фіксувати теми, дати проведення уроків і видів контролю, але й забезпечувати зворотний зв'язок зі здобувачами освіти та батьками. Зручним є функціонал щодо перевірки домашнього завдання, яке вчитель може перевіряти, прописуючи у ньому зауваження та виправлення, тим самим забезпечуючи об'єктивність і прозорість оцінювання. Окрім цього, на платформі «Нові знання» керівництву закладу зручно здійснювати контроль за багатьма аспектами роботи вчителя, а саме: своєчасним записом тем уроків, об'єктивним тематичним оцінюванням, проведенням обов'язкових видів робіт, дотриманням санітарних вимог щодо тривалості домашніх завдань, відвідуванням учнями уроків, проведенням інструктажів з БЖ тощо.

Для фіксації результатів перевірки журналу створено спеціальні сторінки для адміністратора. Є можливість швидко і зручно сформувати звіти, діаграми для аналітичних довідок з якості освіти. Функція формування особової справи, табеля, свідоцтва навчальних досягнень дозволяє заощадити час на створення локальних документів. Усі журнали на кінець навчального року формуються для друку, зберігаються у хмарному середовищі та на флешці.

Частина шкільного діловодства ведеться в електронній формі теж на платформі «Нові знання».

З метою наскрізного виховання учні дистанційно залучаються до участі в онлайн-марафонах, флешмобах, конкурсах, віртуальних виставках, козацьких роях, що задіяні у військово-патріотичній грі «Сокіл («Джура»)). В онлайн-форматі проводяться виховні години, години спілкування, класні години відповідно до шкільної програми «Виховання національної гідності та самосвідомості». Ця діяльність висвітлюється на сайті закладу та на сторінці у Фейсбуці.

Партнерські стосунки з батьками підтримуються через спілкування у вайбер-групах та індивідуальні консультації.

Колектив долає труднощі, але є виклики, для вирішення яких необхідна допомога громади, держави. Серед них виділяємо:

- наявність лише одного комп'ютера на всю родину (переважно в багатодітних сім'ях, сім'ях зі студентами, учительських родин)
- перенавантаження учнів, які навчаються за кордоном
- низька швидкість інтернету, подекуди повна його відсутність
- відсутність сучасних гаджетів у частини учнів
- низька мотивація й самоорганізація здобувачів освіти
- потреба у присутності та допомозі досвідченого дорослого при використанні учнями (особливо початкових класів) інформаційних джерел
- невміння учнів працювати на освітніх платформах, у хмарному середовищі тощо
- надмірне навантаження вчителів у зв'язку з проведенням індивідуальних консультацій для здобувачів освіти і батьків.

Список використаних джерел

1. Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом МОН України від 25.04.2013 №466 (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015, №1115 від 08.09.2020.)
2. «Деякі питання організації дистанційного навчання», відповідно до листів Міністерства освіти і науки України від 12.10.2021 № 01-22/2292/0/160-21 «Щодо використання вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн», від 19.08.2022 №1/9530-22.
3. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205.